

sol še le od tistega osmih mesecev februarja do vstega septembra počeni, katerega je dotični občini v to določila vže naprej pristojna finančna deželna oblast. Vsled tega si je moglo več občin živinsko sol oskrbeti čestokrat še le mnogo pozneje, kot so taisto potrebovale, dočim so prišle marsikatero druge občine, koje bi živinsko sol rade dobile še le v poznejšem času, po vsporedu za dobavo te soli vže v kakem prejšnem meseci na vrsto.

Po prej navedeni novi določbi smejo od leta 1895. naprej vse občine množino živinske soli po znižani ceni, ki pripada na leto za njihove živino posedujoče poljedelce, kadar koli hočejo med 1. januarjem in 15. decembrom vsacega leta naročiti ter je nadalje popolnoma občinskim predstojnikom prepuščeno, določiti za to najprikladnejši čas.

Živinska sol, ki se naroči potem od občinskih predstojnikov s posredovanjem oddelka za solne posle c. kr. glavnega ravnateljstva avstrijskih železnic, se bode oddajala pri od finančnega ministerstva določenih c. kr. zalogah soli po vrsti, kakor so posamezna naročila pri teh zalogah dospela, kolikor je mogoče z ozirom na vsakokratne tamkaj shranjene množine živinske soli.

(Konec sledi.)

Kmetijske raznoterosti.

Za 15 milijonov mark zajcev. Skušeni lovski najemniki so izračunili, da se bode v Nemčiji v tem letnem času postrelilo 5 milijonov zajcev. Če se zajec računa po osem funtov, bodo tehtali 40.000 centov. Vredni bodo 15 milijonov mark, ker jeden zajec velja povprečno 3 marke.

V mestni klavnici ljubljanski zaklalo se je v preteklem letu 25 414 glav živine in sicer: 4235 goveje živine, 7769 prašičev, 8156 telet, 2266 koz in ovac in 2988 kozličkov. Poleg tega je bilo na ogled pripeljanega 17.216 kg svežega mesa. Konfiskovalo in deloma uničilo se je 57 prašičev in 214 kg govejega mesa.

Poučni in zabavni del.

Divji otroci.

Globus poročal je nedavno o divjih otrocih, kateri so bili najbrže dojeni od živalij. Da je to resnica, pokazalo se je že nedavno. Vse te dozraj opažane dogodbe zadevajo dečke in prostake, obe novi dogodbi v Bengaliji in Beuar zadevajo posamezno neko deklico in nekega na umu zdravega dečka. Meseca decembra 1892. obiskal je misijonar Jalpaiguri, kjer je neko približno osemletno okoli potikajočo se deklico našel, katera je živela od ostankov in odpadkov, kateri so ji bili vrženi, in katera je spala po noči na prostem pod drevjem. To deklico so našli delavci v čajinih vrtovih v neki medvedji jami. Ko so jo ven potegnili, bila je stara okoli tri leta ter si je grizla prste, se praskala, je krulila in imela popolnoma živalska premikanja. Deklico so nato prenesli v neko gostišče, kjer so nekatere njenih slabih navad zginile, učila se je hoditi, med tem ko je dozraj lezla po vseh štirih,

učila se je človeško jesti in piti, toda jezik ji ni šel, in deklico so nato neozdravljeno na cesto položili, kjer jo je potem našel omenjeni misijonar. On jo je prenesel v neko hišo v Kalkuti, katera hiša je spadala pod njegovo sekto in deklica je bila ondi dobro postrežena. Da bi po koncu hodila, delalo je deklici veliko preglavice, tudi ni zamogla govoriti, a rada se je pa smejala, kadar so ji podali živež. Zdaj se nahaja v „Asramu“, v nekem človekoljubnem zavodu, kjer jo zdravniki preiskujejo.

Druga dogodba je sledeča;

Babu-Bhagelen Singhy šel je meseca februarja 1. 1893. v Dčnugelu pri Bacipur na lov, kjer je videl, da se je neko človeško bitje v grmovji skrilo, njegovi ljudje prijeli so človeka, in so ga prenesli v Bacipur, kjer ga je še danes mogoče viditi. Bil je približno štirinajstletni, nag deček, ki ni znal govoriti, kateri ni hotel kuhanega živeža vžiti, temveč je le surove ribe in žive žabe jedel in ob jednom krulil. Če je vjel žabe ali kake druge majhne živali, šel je po vseh štirih in je nazadnje poskočil kakor mačka, na kar je naenkrat plen pogoltnil. Polagoma se je učil jesti kuhani riž, a obleke ni hotel nobene na sebi. Bil je napaden od kolere, ubežal je strežajem, in je tekkel k reki, kjer je pil vodo kot žival, on ne zna govoriti. Tudi je neznano, ako je prišel v Dčnugel.

Dvanajst naukov za žene in dekleta.

1.) Preden daješ v perilo, poglej, če ni v obleki kaka igla, ki bi utegnila perici biti nevarna ali ji vsaj hude bolečine prizadeti.

2.) Ne vtikaj šivank v zagrinjala, odejo in naslonila. Največja nesreča se lahko pripeti vsled neskrbnosti, zato sploh ne pripenjaj igel na obleko. Če si v kuhinji, kako lahko ti pade igla v jedila.

3.) Navadi se, da boš počesane (izčesane) lase vsako jutro skrbno sežigala in jih ne puščala po kotih, ta razvada je napravila že mnogo zdražb in sitnosti.

4.) Dvakrat tako dolgo te obleka traja, če jo pred perilom zašiješ. Tudi veliko časa in dela si prihraniš.

5.) Velike ključke, ki jih vedno rabiš, obešaj vselej na eno in tisto mesto, da ne bo potem nepotrebnega iskanja in nereda.

6.) Ne meči nikdar obrabljenih šivank, peres ali stekla po tleh in skozi okna. Kako lahko se rani ž njimi človek ali žival.

7.) Nikar ne puščaj stvari, kjer ni njihovo mesto, če nanje pozabiš, prav lahko nastanejo neprijetnosti.

8.) Izposojenih knjig in drugih tujih stvari ne dajej okoli. S tem si lahko zgubiš zaupanje, ker ne veš, kedaj jih bo treba vrniti.

9.) Če se ti je utrgal trak na obleki, ne pripenjaj ga z iglo ali morebiti celo z lasnico, potem se ti ne bo treba v nobeni družbi sramovati.

10.) Kadar hočeš različne kemične snovi ali tekočine v skleničicah shraniti, zaznamuj natančno vsako, da jih ne zamenjaš in se ne zgodi nesreča. Če je pa lepenje

listekov zamudno, ali če ni lepiva pri rokah, jih lahko na sklenico privežeš.

11.) Dobra gospodinja natanko razdeli plačane in neplačane račune in ima sploh vsako reč tam, kamor spada, da jo takoj najde, kadar jo potrebuje. Koliko zamudnega iskanja, koliko zadrug si prihrani s tem!

12.) Luč in žveplenke imej po noči vedno pripravljene, ker ne veš, kaj te čaka. Preden greš spat, odstrani vse stole, in kar je jednakega, da se v temi ne zadeneš obnje.

Poučni in zabavni drobiž.

Slavnemu slikarju Rafaelu postavili so spomenik v njegovem rojstnem mestu Urbinu, ki se kmalu odkrije. Spomenik, ki je 12 m visok, je izdelal slavni kipar Luigo Belli.

Slavni angleški romanopisec Robert Louis Stephenson je umrl v Alpiu na otoku Samoa, kamor je bil šel zdraviti se. Pokopali so ga na vrhu neke 1300 metrov visoke gore.

Prebivalstvo na Irskem se je poslednjih 50 let za 3,600.000 pomanjšalo. Pred pol stoletjem je Irska imela 8,300.000, sedaj pa le 4,600.000 ljudi. Vsega tega so krive neznosne gospodarske razmere.

Novice.

Deželni zbor kranjski.

V tretji seji dne 11. januarija stavijo posl. Hribar in drugovi nastopni samostalni predlog glede prenestitve vojaške bolnice in vojaškega oskrbovališča v Ljubljani. Visoki deželni zbor skleni: Premestitev ob Dunajski in Fran Josipovi cesti v Ljubljani ležeče vojaške bolnice in vojaškega oskrbovališča, je iz zdravstvenih ozirov potrebna in nujna. Visoka c. kr. dež. vlada se torej nujno naprosi, naj glede te prenestitve stopi z občinskim svetom ljubljanskim v dogovore z ono dobrohotnostjo, katera gre tako važnemu vprašanju in naj zlasti pri c. kr. vojnem erarji posreduje, da za obstoječa, zahtevam sedanjega časa ni več odgovarjajoča poslopja, kakor tudi za nezidani prostor ne zahteva cen, ki niso v nikaki razmeri s faktučnimi okoliščinami. Predlog pride v edni prihodnjih sej na dnevni red.

Poslane Povše utemeljuje svoj in drugov samostalni predlog glede revizije zemljiško-davčnega katastra. Poslanec v daljšem in temeljitem govoru poudarja preveliko obremenjenje našega kmeta z davki, ki niso v nobeni primeri z pridelki. Treba je kmetu olajšati stanje. Z revizijo se da to deloma doseči. Zato je treba kmeta o tem poučiti. Edino živinoreja drži še nekoliko kmeta po konci. Treba je, da revizija da kmetu, posebno na Gorenjskem potrebne pašnike nazaj — Predlog se izroči upravnemu odseku v poročanje.

Poslanec dr. Tavčar utemeljuje svoj in drugov samostalni predlog glede splošne direktne volilne pravice. Zastareli volilni zakoni so za danes nemogoči, potreba je volilne reforme. Govornik poudarja nepravilnost volilnih redov za Slovane. Poslancu se koalicijska, ki je nekaj nenaravnega, pač ne zdi zmožna napraviti koristne volilne reforme. Pri volilni reformi se je treba postaviti na stališče pravice. Sedanje stranke pa stoje na stališču političnega posestva, kar je goli „schwindel“. Govornik dvomi, da bi koalicijska izvela volilno reformo, morda se razbije nad njo, vendar pa je treba, da na podlagi predloga koalicijske o volilni reformi razpravlja tudi deželna zbornica

kranjska. — Predlog se izroči upravnemu odseku v pretres in poročanje.

Poslanec Luckmann poroča imenom finančnega odseka o proračunu zaklada deželne prisilne delavnice za l. 1895., ki se v znesku 91.994 odobri.

Poslanec Stegnar poroča imenom finančnega odseka o računskem sklepu deželnega posojilnega zaklada za l. 1893. in o proračunu za l. 1895. Zaključek se odobri in proračun s potrebščino 204.268 gld. potrdi.

Poslanec Hribar poroča o računskem sklepu gledališkega zaklada za l. 1893. Pokritja je 28.656 gld. potrebščine 26.022 gld.; premoženje se je od lanskega leta za 23.053 pomnožilo. Poročevalec predlaga imenom finančnega odseka, da se sklep odobri. Posl. dr. Žitnik pravi, da se nekih 38.097 gld., ki so se porabili za zgradbo gledališča, ni dovolilo od deželnega zbora in predlaga, da se naj deželnemu odboru naroča, da predloži natančen račun o imenovani svoti. Posl. dr. Schaffer stvar pojasni, zatrjujoč, da se je več dovolilo, ko potrošilo. Poročevalec Hribar oporeka poslancu dr. Žitniku in mu pravi, da je le v namen strankarske agitacije spravil tu v zbornici v razgovor gledališko vprašanje, dočim v finančnem odseku ni imel pomisleka proti računskemu sklepu. Predlog finančnega odseka se na to sprejme in odkloni dr. Žitnikov predlog.

Poslanec Višnikar poroča imenom finančnega odseka o proračunu deželne kmetijske šole na Grmu. Poslanec dr. Vošnjak opravičuje postopanje deželnega odbora napram opazkam posl. Lenarčiča, katere je ta v zadnji seji izrekel o tej šoli. Poslanec Lenarčič ostane pri svojem mnenju, da si mu je prav pri srci napredek te šole. Posl. pl. Langerju ne zadostuje letno poročilo te šole, kar mu posl. dr. Vošnjak razjasni. Posl. baron Wurzbach predlaga, da bi se na šoli tudi o gozdarstvu poučevalo, o čemur je treba, da začne deželni odbor s potrebnimi poizvedovanji. Proračun skupno potrebščino 17.517 gld. se na to potrdi in sprejme predlog posl. barona Wurzbacha. Prošnja pristava g. Rohrmanna glede uštevanja službenih let in dovoljenja petletnic se usliši, prošnja 3 učitelja g. Lapajmeta za funkcijsko priklado se odkloni. — Na poročilo poslanca Višnikarja imenom finančnega odseka se dovoli kmetijski podružnici v Kiškem za nakup vinograda 500 gld. brezobrestnega posojila.

Posl. Murnik poroča o prošnji strokovne šole za lesno obrt v Kočevji za podporo. Dovolj se 200 gld. Na poročilo istega poslanca se dovoli šoli za deška ročna dela na Dunaji 25 gld. podpore.

Poslanec Kersnik poroča imenom upravnega odseka o dopisu dež. predsedstva glede ustanovitve dež. komisije v namen revizije zemljiško-davčnega katastra. Zbornici je voliti 4 člane v to komisijo. Sprejme se poročevalcev predlog, da naj vsaka kurija voli po 1 člana, cela zbornica pa ednega.

Poslanec Vošnjak poroča o prošnji župnika J. Grčarja pri sv. Trojici pri Mokronogu za podporo za trtnico, sklene se, da deželni odbor sme dovoliti 200 gld., kade se bode začelo delo.

Učiteljski vdovi Tereziji Vrančič se na poročilo poslanca Kluna imenom finančnega odseka dovoli letnih 173 gld. 83 kr. pokojnine in po 20 gld. odgojnine za tri otroke.

Četrta seji dne 15. januarija otvori in vodi dež. glavarja namestnik baron Apfaltrern, ker je dež. glavar Detela zaradi bolehnosti zadržan vdelešiti se seje.

Poslanec Povše in tovariši stavijo nastopni samostalni predlog: 1. Visoki deželni zbor izvoli izreči se za potrebo preuredbe zakona z dne 3. dec. 1863, drž. zak. št. 105, ki se tiče domovinske pravice. 2. Deželnemu odboru se naroča, da o tem sklepu vis. zbora obvesti s peticijo državni zbor. Predlog pride v prihodnji seji na vrsto.

Posl. Klun poroča imenom finančnega odseka o računskem sklepu deželnega zaklada za l. 1893. Potrebščina je